

**R.P. Ioannis De Lvgo Hispalensis, É Societate Iesv, Jn
Collegio Romano Eivsdem Societatis Olim Theologiae
Professoris, nunc S. R. E. Cardinalis, Dispvtaiones
Scholasticae, & Morales, De virtute, & ...**

Lugo, Juan de

Lvgdvni, 1666

II. Vtrùm ad valorem Sacramenti requiratur, quod dolor præcedat
confessionem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82358](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82358)

positi, & esse vbiatum ab ipsa vicatione, per quã formaliter vnitur ipsi, & per quam vbiatur; & tamen sunt duæ partes distinctæ: alia enim est id, quod est pars, & quod est vbiatum, aliud id, per quod formaliter constituitur in ratione partis, & vbiatur; Sicut etiam duæ causæ efficientes, causantes eundem effectum per eandem numero actionem sunt duæ causæ cōdistinctæ, licet causent per eandem causalitatem; sic in nostro casu contritio, & confessio sunt duæ partes, sunt duo sensibilia, licet constituantur vtrique in ratione sensibilis, & in ratione partis actualis per eandem sensibilitatem confessionis.

10.
An contritio sit pars per se.

Hinc oritur primum dubium, an contritio sit pars huius Sacramenti per se, an solum per accidens: Aliqui videntur dicere, esse partem solum per accidens, quia eo modo est pars, quo est sensibilis, sed non est sensibilis per se, sed per aliud, ergo non est pars per se, sed per aliud, ac per accidens: ita videntur sentire Palud. d. 16. *quest. 4. in 2. solutione*, & Ferrar. 4. *contra gentes c. 72. prope med.* Alij dicunt, esse partem per se, & quidem non potest quoad hoc esse questio de re ipsa, sed solum de modo loquendi. Si enim per esse partem per accidens, intelligamus, contritionem secundum suam propriam entitatem non intrare ad componendum intrinsecè Sacramentum, sed solum per sensibilitatem; negandum est esse partem per accidens. Si verò intelligamus, quod contritio se sola non posset intrare ad componendum Sacramentum, nisi redderetur sensibilis à confessione; verum est: Ceterum hic modus loquendi non videtur ita proprius. Quare magis placet, quod alij dicunt, contritionem esse quidem sensibilem per accidens, esse tamen partem per se. Hoc est, totam sensibilitatem contritioni provenire à confessione: non tamen provenire illi à confessione illam entitatem, quæ formaliter, & intrinsecè componit Sacramentum pœnitentiæ, hæc enim est entitas intrinseca ipsius contritionis.

11.

Ex hac doctrina oritur secundū dubium, quod est magis de re, & difficile. Si enim tota sensibilitas contritionis provenit ex confessione, per quam ostenditur, & exprimitur dolor internus; sequitur, quod si pœnitens nondum habuit actum doloris eo tempore; quo peccata confitetur; postea verò ante absolutionem se disponit & dolet debito modo de peccatis; hic dolor non poterit esse pars Sacramenti, & per consequens Sacramentum non erit validum; quia dolor ille consequens confessionem non potuit per confessionem præcedentem exprimi, quæ non procedebat à tali dolore; ergo non redditur dolor sensibilis, & per consequens nec pars Sacramenti sensibilis, de quo dicemus *sect. seq.*

SECTIO II.

Utrum ad valorem Sacramenti requiratur, quod dolor præcedat confessionem?

12.
Sententia P. Coninch.

Ratio difficultatis proposita est in fine præcedentis sectionis propter quam P. Coninch. in *presenti disp. 4. dub. 6.* dicit dolorem requisitum ad hoc Sacramentū necessariò præcedere ipsā confessionem prioritate, non solum naturæ, sed etiam temporis eo quod voluntas confitendi orta ex dolore, & imperans confessionem est instantanea cōfessio autē, cum sit successiva fit in tempore. Huic sententiæ fanere videtur Layman *lib. quinto, c. 4. num. 4.*

Hæc sententia singularis est, & habet contra se omnes alios Theologos, quare oppositum videntur sentire Navarr. in *manud. Lat. cap. 1. num. 22.* Suarez in *presenti disp. 20. sectio. 4. num. 31.* Henriquez *lib. 4. de pœnitent. cap. 28. numer. 3.* Petrus de Ochagavia de *Sacramento trakt. 2. de confessione, quest. 10. n. 2.* Bonacia de *Sacrament. disp. 51. quest. 3. punct. 2. n. 8.* & eam videtur supponere Valquez in *presenti quest. 92. art. 2. dub. vnic. num. 17.* denique eam docet Fagundez de *precept. Eccles. precept. 2. lib. 2. cap. 6. num. 10.* ubi alios refert. Habet etiam contra se praxim fidelium; hi enim si forte peccata absque dolore confessi sunt, & postea confessarij exhortatione permoti excitantur ad dolorem habendum de peccatis, putant se sufficienter satisfacere, si tunc doleant ante absolutionem, imò ad hunc finem Confessarij solent pœnitentes tunc potissimum ad dolorem monere, ut se disponant ad absolutionem validam suscipiendam; nec obligant eos post dolorem tunc conceptum ad repetendam confessionem, quæ absque dolore prævio facta est.

Respondet prædictus Autor, eo casu confessionem brevissimè repeti, dum pœnitens dicit, se dolere de iis peccatis narratis, & cupere ab eis absolvi. Sed contra primum, quia hoc ipsum est contra praxim: non enim solent pœnitentes repetere illa verba, *Cupio ab iis absolvi*, nec confessarij solliciti sunt, ut pœnitentes id dicant. Deinde sæpe ipse pœnitens nihil prorsus dicens, dolet de peccatis; interim dum Sacerdos illum alloquitur, nec curat suū novum dolorem confessarij manifestare, nec vltus in dubium revocat valorem illius Sacramenti. Solent item aliqui confessionem generalem factam per biduum, vel triduum referre actum doloris faciendum vltima die quando absolvendi sunt, nec peccata prius confessa iterum repetunt; quæ omnia iuxta illam sententiam condemnanda essent, utpote contra Sacramenti valorem.

Accedit ratio à priori, quod dolor etiā post confessionem habitus potest esse materia sufficiens Sacramenti, ut constabit ex solutione argumentorum contrariæ sententiæ, non ergo oportet, quod necessariò præcedat confessionem.

Tota ergo difficultas est in solvendis fundamentis contrariis, quorum primum, & præcipuum est illud, quod confessio debet reddere sensibilem dolorem internum significando illum: non potest autem esse signum doloris; nisi ex ipso dolore procedat, neque enim alio modo significare potest dolorem, nisi tanquam causam. Ergo si dolor non est causa confessionis, non redditur sensibilis dolor per confessionem.

Respondent aliqui, dolorem in prædicto casu reddi sensibilem, saltem per actum pœnitentiæ subsequenter, quatenus non retractando confessionem, sed expectando absolutionem, & tacite illam postulando videtur eadem peccata subiacere clauibus, & dolorem suum significare. Hanc solutionem indicat etiam Patres Suarez loco citato. Sed contra hoc est, quod posset accidere, per nullum actum subsequentem significari, dolorem. Si pœnitens, verbi gratia, post confessionem factam excitetur à confessario ad dolorem, & interim discedente paulisper confessario ad consulendum aliquem, vel ad aliud breve negotium, pœnitens tunc dolet de peccatis, rediens autem Sacerdos invenit eum iam carentem usu rationis, absoluit illum, de cuius dispositione non dubitat; quo casu absolutio illa videtur omnino valida: & tamen dolor per nullum actum externum sequentem pœnitentiæ potuit Sacerdoti manifestari; ergo non oportet, quod

quod reddatur sensibilis per illud silentium, & perseverantiam subsequenter.

Melius responderetur, fieri sensibilem per ipsam confessionem præcedentem: non dico, quod non possit fieri sensibilis, nisi per confessionem: fateor enim posse etiam reddi sufficienter sensibilem per alia signa externa, v.g. per lachrymas, per suspiria, per verba penitentis dicentis, se dolere, &c. Sed dico, ad minus reddi sensibilem dolorem per confessionem præcedentem. Nec ad hoc requiritur confessionem esse effectum doloris, aut dolorem significari, tanquam eius causam: potest enim aliter significari, quatenus scilicet confessio, & accusatio in ordine ad absolutionem significat desiderium obtinendi veniam efficaciter, & per consequens, quod penitens vult ponere omnia requisita ex parte sua ad remissionem in illo Sacramento obtinendam. Cum ergo unum ex requisitis, & præcipuum sit dolor de peccatis: eo ipso penitens deferendo sua peccata in ordine ad absolutionem, ostendit, se vel doluisse, vel quod saltem dolebit de peccatis ante absolutionem: Cum enim alterum ex illis sufficiat ad valorem Sacramenti, neutrum determinatè significatur, sed saltem sub disfunctione: Vnde dolor postea elicitus sensibilis factus est per confessionem præcedentem, quæ illum, vel ut præsentem, vel præteritum, vel ut futurum significabat.

Habemus ad hoc declarandum exemplum in hoc ipso Sacramento. Nam satisfactio, quæ est pars integralis huius Sacramenti, aliquando non est per se ipsam sensibilis, sed debet fieri sensibilis per aliud: quando scilicet imponitur pro penitentia aliquod opus internum, ut agrotis non potest loqui, quod in corde suo invocet Deum, vel aliquid, quod habeat bis, vel ter actum patientiæ, vel conformitatis cum divina voluntate, vel quod per horam attendat orationi mentali, & meditetur aliquid de passione Dei, vel examinet suam conscientiam quæ omnes sunt actiones internæ, & insensibiles possunt tamen imponi in penitentiam iuxta communem, & veriolem sententiam, quam sequitur Suarez *infra disp. 37. sect. 6.* Tunc autem sunt sensibiles per verba Sacerdotis imponentis penitentiam, & per acceptationem penitentis, quæ sunt actiones antecedentes ipsam exsequutionem satisfactionis, ut constat. Similiter ergo per confessionem præcedentem potest reddi sensibilis dolor consequens, quia sicut impositio penitentia significat, eam postea implendam esse: Sic confessio in ordine ad veniam in Sacramento obtinendam significat dolorem requisitum positum, vel ponendum esse, non enim minor est obligatio habendi dolorem, quam implendi penitentiam sibi à confessorio impositam.

Dices, si per confessionem penitens significabat dolorem præsentem, vel futurum, ergo mentitus fuit, quia suppono ipsum tunc non habuisse dolorem præsentem, nec animum dolendi ante absolutionem, nec enim cogitauerat de necessitate habendi dolorem.

Respondetur, non fuisse mentitum. Primum, quia non omnis, qui ponit signum aliquod absque re significata, mentitur: nam lachrymæ sunt signa doloris, & tamen penitens, si fleret absque dolore interno sufficienti, non mentitur in figure. Requiritur ergo ad mendacium, quod ponatur signum tale: scilicet, loquutio significans per modum locutionis tale obiectum, quod re ipsa loquens non credit esse verum. Confessio autem peccatorum non est loquutio, quæ penitens dicit, *Ego doleo, vel dolebo*, sed, *ego peccavi*, ergo non mentitur

confitens absque dolore. Est tamen confessio signum doloris, non per modum locutionis, quia signum latius patet (ut dixi) quam locutio: sed propter connexionem, quam habet cum dolore, ex eo quod hoc Sacramentum exigit necessariò dolorem ad suum valorem: Vnde qui confitetur ad hunc finem, eo ipso creditur habere dolorem requisitum ad valorem Sacramenti.

Secundò explicatur alia ratione, quomodo ille non mentiatur, quia nimirum licet non cogitauerat explicite de dolore habendo: habet tamen voluntatem universalem suscipiendi Sacramentum penitentia à Christo institutum, & per consequens saltem implicite, & in confuso habet animum apponendi, quæ necessaria sunt ad valorem eius Sacramenti: Si ergo postea ad hunc finem concepit dolorem; iam hoc ipsum significavit implicite per confessionem præcedentem, per quam ostendit, se habere animum apponendi omnia necessaria ad suscipiendum Sacramentum validum.

Hinc constat iam solutio argumenti propositi ab illo Auctore: nam admissa maiori, negamus minorem, quod scilicet, non possit dolor per confessionem significari, nisi ut causa per suum effectum: Diximus enim significari, ut effectum voluntatis, à qua oritur confessio, quia cum confessio procedat à voluntate, suscipiendi Sacramentum, & hæc voluntas inferat petitionem doloris necessarij, consequens est, ut confessio significet dolorem propter connexionem cum ipso, tanquam cum effectu eiusdem cause, scilicet, eiusdem voluntatis suscipiendi Sacramentum validum.

Arguit ulterius Coninch pro sua sententia quia si confessio externa non debet ex dolore procedere, posset quis absque ullo peccatorum dolore, eiusve significatione per modum historiae narrare sua peccata; & postea interius atteri, & sic absolvi, etiam si internus dolor nullo signo externo prodereetur. Respondetur ex dictis, si narratio peccatorum fieret per modum accusationis, hoc est, deferendo illa peccata Sacerdoti ad obtinendam absolutionem, iam eo ipso significaretur dolor, vel præsens, vel futurus, saltem in confuso, ut explicuimus. Si verò narratio non esset in ordine ad absolutionem, nec per modum accusationis; non sufficeret dolor subsequens, eo quod deesset una pars Sacramenti, scilicet, accusatio, seu confessio iudicialis peccatorum, quæ debet præcedere absolutionem.

Dices, accusatio vera debet esse profecta ex odio delicti: Ergo si confessio non oritur ex dolore non fuit accusatio. Respondetur, accusationem debere oriri ex aliquo odio delicti, & desiderio correctionis, non tamen perfectæ, & absoluto, ut dixi *sect. præced.* peccator autem quoties se accusat, habet aliquod odium peccati, & aliquod desiderium salutis, nisi omnino fictè confiteatur.

SECTIO III.

Utrum ad singulas confessiones requiratur novus actus doloris?

Consequenter ad præcedentem doctrinam dubitari potest, si quidem dolor internus est pars Sacramenti, & materia proxima partialis; an in singulis Sacramentis penitentia debeat apponi novus dolor de peccatis pro materia proxima; an verò sufficiat unus, & idè dolor ad duplex Sacramentum penitentia recipiendum? Casus autem potest in praxi frequenter contingere: si aliquis v.g. in confessione obliuiscitur unius peccati ex quinque, quæ propo-